

have, at Theatret fuldstændig skulde slippes; thi jeg troer, at det er fuldstændig berettiget og rigtig, at Staten ogsaa i denne Henseende hder Noget; men jeg troer rigtignok, at det, der har været ydet i de forbigangne Aar, staaer i et Misforhold til, hvad Staten kan hde til andre Institutioner, der have en ganske anden Betydning for det Hele end Theatret. Jeg kunde nævne forskjellige andre Punkter; men jeg skal ikke for Dieblisset udbrede mig derover. Der er dog een Ting, som jeg endnu vil tillade mig at bemærke i Anledning af noget af det Første, den ærede Finantsminister udtalte forleden Dag. Han nævnte de 80 Kirker under Domainerne og udtalte, at man var bleven nødt til at opføre en hderligere Bevilling paa 20,000 Rb. for at istandsætte disse Kirker. Jeg henleder Opmærksomheden herpaa; thi vi have jo ogsaa Kirker andre Steder, og vi vide jo, hvilke Vanskeligheder de fremkalde, og ogsaa hvorledes de bringe Statsmagten — hvad der altid er Tilfældet, naar den optræder som privat Eier — i et underligt Forhold til sig selv som Lovgiver. Jeg troer, at det kunde være ønskeligt, og jeg haaber, at den ærede Finantsminister i saa Henseende er enig med mig, om man efterhaanden kunde blive af med disse Kirker som Statseiendomme; heldigst var det, om de kunde sælges til de vedkommende Menigheder; men selv om flere skulde overgaae til Enkeltes private Eier, troer jeg dog, at det ligesuldt bliver ønskeligt, at Staten ophører at være Kirkeeier. Endnu skal jeg nævne Porcellainsfabriken. Jeg maa tilstaae, at jeg aldrig har indseet og heller ikke endnu kan begribe, hvorfor man ikke tidligere er bleven af med Porcellainsfabriken som Statsfabrik. Den Indtægt, der er budgetteret, er jo saa ringe, at jeg ikke kan troe Andet, end at det ligesom vil være en finansiel Gevinst at blive af med denne Fabrik. Vil man tage Regnskaberne, saa vil man see, at den budgetterede Indtægt af Porcellainsfabriken ovenikjøbet er større end den virkelige. Man vil altsaa efter min Anskuelse have fuldstændig finansiel Fordeel ved at stille sig af med Porcellainsfabriken; men dertil kommer en Ting til, og det er, at man ogsaa vilde have den Fordeel derved, at man hvede det forkeerte Forhold, som Staten

staaer i, naar den saaledes er Concurrent med forretningsdrivende Statsborgere, og naar den saaledes selv besatter sig med en privat Industri, hvis Forhold paa forskjellig Maade ordnes af Lovgivningsmagten. Jeg skal ikke berøre de tvende andre Statsindustrier, som vi i sidste Rigsraadsamling havde saamegen Tale om, nemlig Krudtfabriken og Usherød, og jeg skal ikke gjøre det, fordi jeg, hvad den første angaaer, er fuldstændig enig med dem, som meente, at vi skulde beholde den, og hvad den sidste angaaer, saa skal jeg, skjøndt jeg ikke er enig med dem, der holde paa den, ikke nærmere indlade mig paa denne Fabrik; thi det viste sig sidst, at Anskuelsen om det formeentlig Nyttige og Gavnlige i at beholde Usherød var saa rodfæstet her i Thinget, at det, nu saa kort efter paany at komme ind paa denne Gjenstand, efter al Rimelighed ikke vilde bringe nogen Frugt. Fabriken giver jo desuden et rimeligt Overskud.

Hvad de forskjellige enkelte Poster i denne Finantslov angaaer, i hvilke der vistnok ogsaa kunde være Tale om at gjøre Redskættelser, da skal jeg ikke indlade mig paa dem; jeg troer, at det praktisk først faaer Betydning, efterat Finantsudvalget har arbejdet, og der foreligger bestemte Forslag til 2den Behandling. Der er kun een Ting, endnu jeg skal henlede Opmærksomheden paa, og det er Forholdet med Hensyn til Island, hvis finansielle Forhold, som det forekommer mig med Rette, vække megen Betyrning i denne Sal. Det forekommer mig, at den Underbalance, som Island i stor Maalestok giver, stadig igjennem nye og nye Forslag bliver større og større. Jeg troer imidlertid, det er nødvendigt, at vi engang alvorligen tage under Overveelse, om det virkelig kan gaae an, saaledes idelig at bevilge Mere og Mere, og jeg troer det saameget mere, som det ikke forekommer mig, hvad jeg ligesom skal udtale, at man paa Island har villet see disse Forhold paa en nogenlunde rimelig Maade. Jeg vil spørge: Hvad troer man, vil bevæge Islanderne til at tage Hensyn til billige Afregningsforslag, naar vi, uagtet vi altid ansee os forurettede, ikke bestomindre stadig bevilge Mere og Mere, saaledes at Underbalancen for Islands Ved-